

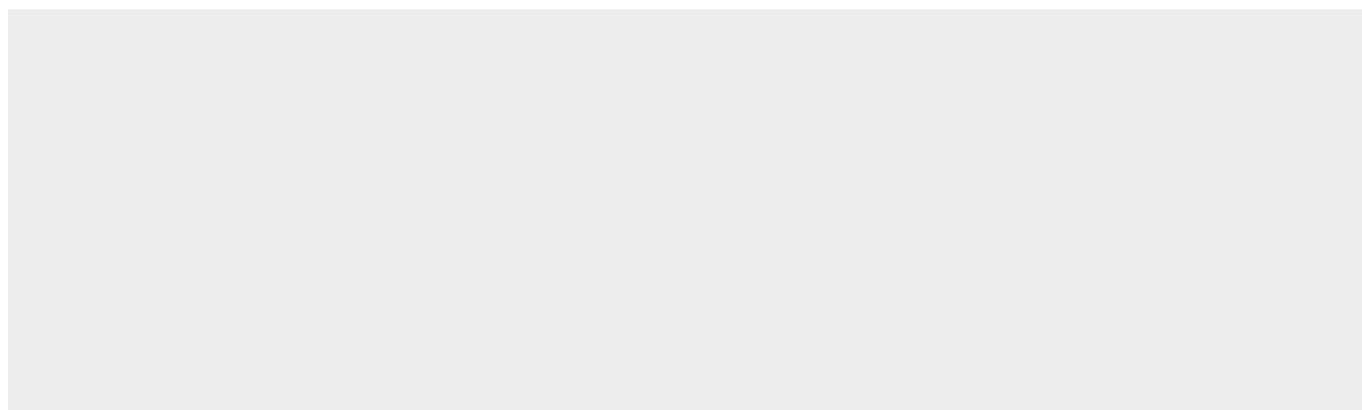
80. rocznica mordu w ruinach getta warszawskiego

20 maja 1943 roku Niemcy rozstrzelali w ruinach warszawskiego getta ok. 550 osób. Była to największa egzekucja w okresie po likwidacji getta i przed powstaniem warszawskim. Większość ofiar stanowili więźniowie z więzienia gestapo na Pawiaku.

Egzekucje przeprowadzano głównie przy ulicach Dzielnej 25 i 27, Nowolipki 29 i Zamenhofa 19. Do palenia zwłok ofiar naziści zmusili żydowskich więźniów obozu KL Warschau.

„Nie znamy ani pełnej listy ofiar, ani nazwisk morderców, ani wielu innych okoliczności tej zbrodni. (...) Egzekucja trwała kilka godzin, przeprowadzono ją w godzinach przed- i wczesnopopołudniowych, a ciała ofiar zostały spalone” – powiedział w komentarzu dla PAP historyk z Biura Badań Historycznych IPN **dr Paweł Kosiński**. Wiadomo, że wśród ofiar zbrodni byli m.in. oficerowie Armii Krajowej, działacze polityczni, urzędnicy, naukowcy oraz artyści.

Pierwszych egzekucji więźniów Pawiaka dokonano na początku maja 1943 roku, jeszcze podczas powstania w getcie warszawskim. Po upadku powstania Niemcy zaczęli coraz częściej wykorzystywać ruiny getta do prowadzenia masowych egzekucji polskich więźniów.

Kazimierz Moczarski w swoich „**Rozmowach z katem**” przytaczał słowa „kata warszawskiego getta” **Jürgena Stroopa** o **Ludwigu Hahnie**, komendancie policji bezpieczeństwa na dystrykt warszawski. Według Stroopa, Hahn powiedział: „Skorzystajmy z Grossaktion dla wykańczania również Polaków. W getcie zginęło i będzie nadal ginęło bardzo wielu Żydów. Wszędzie poniewierają się tam trupy, więc gdy dojdzie do tego jeszcze kilka tysięcy Polaków, to i tak nikt niczego nie będzie mógł sprawdzić”.

Wiść o masowym mordzie więźniów szybko obiegła Warszawę – podobno właśnie wtedy na murach miasta zaczęły pojawiać się napisy „Pawiak pomścimy” malowane przez uczestników Szarych Szeregów i innych organizacji podziemnych.

Ostatnia egzekucja w ruinach getta najprawdopodobniej odbyła się 13 sierpnia 1944 roku: Niemcy rozstrzelali wtedy 40 osób, wśród których znajdował się m.in. polski inżynier, współpracownik Armii Krajowej **Antoni Kocjan**.

Data

2023-05-29

publikacji:

Data wydruku: 2023-05-31 05:32

Źródło:

<https://1943.pl/artykul/80-rocznica-mordu-w-ruinach-getta-warszawskiego/>